

P-05-951: Gosodwch derfyn cyfreithiol ar uchafswm y geist bridio mewn sefydliadau bridio cŵn trwyddedig yng Nghymru

Y Pwyllgor Deisebau | 9 Mehefin 2020
Petitions Committee | 9 June 2020

Cyfeirnod: RS20/12390-1

Rhif y ddeiseb: P-05-951

Teitl y ddeiseb: Gosodwch derfyn cyfreithiol ar uchafswm y geist bridio mewn sefydliadau bridio cŵn trwyddedig yng Nghymru

Geiriad y ddeiseb: Mae Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014 wedi gosod y gofyniad i fridiwr â 3 gast fridio neu fwy gael trwydded fel sefydliad bridio. Fodd bynnag, ni osodwyd terfyn uchaf ar nifer y geist bridio y gellir eu cadw mewn sefydliad bridio cŵn trwyddedig. Felly, mae sefydliadau bridio cŵn trwyddedig yng Nghymru sy'n bridio cŵn ar raddfa ddiwydiannol, gyda rhai sefydliadau'n drwyddedig i gael 90 neu 100 o eist bridio ar un safle. Hyd yn oed os caiff amodau trwyddedu eu bodloni yn y sefydliadau bridio torfol hyn, mae bridio cŵn ar raddfa mor ddiwydiannol yn arfer hynod amheus ac mae angen ei adolygu. Felly, mae'r ddeiseb hon yn gofyn i Lywodraeth Cymru gynnal ymgynghoriad cyhoeddus i ddiffinio terfyn uchaf ar nifer y geist bridio mewn cynelau bridio trwyddedig. Dylai'r ymgynghoriad hwn gynnwys adolygiad a yw cyhoedd Cymru a sefydliadau Cymru o'r farn bod bridio cŵn torfol yn dderbyniol. Mae angen i'r ymgynghoriad hefyd ystyried a yw'r awdurdodau trwyddedu lleol yng Nghymru wedi cyflawni eu gofyniad i archwilio a dirymu trwyddedau bridio cŵn lle y bo angen. Os ydym yn caniatáu bridio cŵn torfol, mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru sicrhau bod awdurdodau lleol yn gorfodi amodau trwyddedu ac yn cyflawni eu rhwymedigaethau fel y'u gosodwyd yn Rheoliadau 2014.

Cefndir

Rheoliadau presennol sefydliadau bridio cŵn

Ar hyn o bryd, rheoleiddir bridio cŵn o dan [Reoliadau Lles Anifeiliaid \(Bridio Cŵn\) \(Cymru\) 2014](#) ('Rheoliadau 2014'). Mae Rheoliadau 2014 yn ei gwneud yn ofynnol bod angen trwydded ar fridwyr sy'n cadw tair gast fridio neu fwy, sy'n bridio tair torraid neu fwy o gŵn bach mewn cyfnod 12 mis, ac sy'n cyflenwi neu'n gwerthu cŵn bach o'r toreidiau hyn. Gorfodir Rheoliadau 2014 gan awdurdodau lleol. Disodlodd Rheoliadau 2014 [Ddeddf Bridio Cŵn 1973](#) yng Nghymru a chyflwynodd feini prawf lles manylach ar gyfer bridio cŵn.

Fel y mae'r ddeiseb yn nodi, nid oes terfyn uchaf ar nifer y geist bridio y gellir eu cadw mewn sefydliad bridio cŵn trwyddedig.

[Yn 2019, roedd](#) 260 o drwyddedau bridio cŵn ar waith yng Nghymru, ac roedd tair ohonynt ar gyfer mwy na 100 o eist bridio.

Pryderon ynghylch y Rheoliadau presennol

Bu galwadau i wella lles anifeiliaid mewn sefydliadau bridio cŵn ledled y DU. Yng Nghymru, bu apeliadau i Lywodraeth Cymru adolygu a chryfhau Rheoliadau 2014. Mae'r rhain yn cynnwys apeliadau gan [RSPCA Cymru](#), y [Kennel Club](#), a'r [Dogs Trust \(PDF: 2.97MB\)](#).

Cyfeiriodd ymatebwyr i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ynglŷn â [Gwerthu Cŵn a Chathod Bach drwy Drydydd Parti](#) (Chwefror 2019) at anallu awdurdodau lleol i ymchwilio'n briodol i sefydliadau bridio trwyddedig oherwydd diffyg adnoddau a hyfforddiant.

Cafwyd galwadau o'r newydd am ragor o reoliadau ar y sector bridio cŵn yn dilyn [rhaglen ddogfen gan y BBC](#) a dynnodd sylw at amodau gwael mewn rhai sefydliadau bridio.

Camau a gymerwyd gan Lywodraeth Cymru

Yn dilyn rhaglen ddogfen BBC y cyfeiriwyd ati uchod, ym mis Hydref 2019 amlinellodd [Lesley Griffiths AC, Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig...](#) ('y Gweinidog') gamau gweithredu brys i reoleiddio'r diwydiant. Roedd hyn yn cynnwys comisiynu adolygiad o Reoliadau 2014 gan Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru.

Cafodd y mater [ei drafod eto yn y Cyfarfod Llawn ar 29 Ionawr 2020](#). Ar ôl trafod adolygiad y Grŵp Iechyd a Lles Anifeiliaid, ymrwymodd y Gweinidog i ddeddfu yn

y maes hwn yn ystod y Cynulliad hwn. Fodd bynnag, ar adeg ysgrifennu hwn, mae Llywodraeth Cymru yn ailflaenoriaethu ei rhaglen ddeddfwriaethol yn sgil ei hymateb i argyfwng y coronafeirws.

Comisiynodd Llywodraeth Cymru Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru i adolygu Rheoliadau 2014 ddiwedd 2019. Cafodd [adroddiad y Grŵp](#) ei gyhoeddi ar 4 Mawrth 2020 ochr yn ochr â [datganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog](#). Yn ei datganiad, ymrwymodd y Gweinidog i neilltuo cyllid pwrpasol i wella'r gwaith a wneir mewn perthynas â Rheoliadau 2014.

O ran yr uchafswm maint ar gyfer sefydliadau bridio, mae'r adolygiad yn nodi'r canlynol (tudalen 33):

The current regulations allow breeders to license any size of breeding operation, provided that the regulations, including the licence conditions, are met. All stakeholders agreed that socialisation and enrichment was difficult to undertake on a large scale in any dog breeding establishment. It has been reported to the group that there is very little evidence of successful socialisation and enrichment programmes being undertaken at large scale private breeding establishments. However, stakeholders hold different opinions on whether there should be a cap on the number of breeding animals at a single premise. Some stakeholders believe that the largest establishments have better welfare provision than some medium-sized establishments. Many stakeholders consider that staffing ratios, and effective socialisation and enrichment plans are of more importance than overall dog numbers.

R9. The group recommends that further research is necessary in order to determine whether there would be an animal welfare benefit to capping the number of breeding bitches, and the number of total dogs, housed at a single breeding establishment. Without this it is not possible to determine whether there should be a limit on breeding unit size, or what that limit should be.

Yn ei datganiad, dywedodd y Gweinidog y gallai rhai o'r argymhellion gael eu mabwysiadu o fewn cwmpas y ddeddfwriaeth bresennol ond y byddai angen rheoliadau newydd i weithredu eraill.

Mewn llythyr at y Pwyllgor Deisebau, ynglŷn â'r Ddeiseb hon, dywedodd y Gweinidog y canlynol:

Byddai angen newid deddfwriaeth er mwyn cyflawni'r camau a gaiff eu hawgrymu. Nodais yn glir yn fy Natganiad Ysgrifenedig fod yn rhaid mynd i'r afael â'r rhwystrau i orfodi y mae Awdurdodau Lleol yn eu hwynebu cyn cynnig diwygiadau i'r Rheoliadau Bridio presennol.

Mae nifer o argymhellion wedi deillio o'r adolygiad diweddar o Reoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) 2014 a gynhaliwyd gan Grŵp Fframwaith Iechyd a Lles Anifeiliaid Cymru a bydd swyddogion yn mynd i'r afael â'r rhain yn awr.

Camau a gymerwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru

Mae'r Pwyllgor wedi cael sawl deiseb ynghylch lles anifeiliaid mewn sefydliadau bridio cŵn yn ystod y Cynulliad hwn:

- [P-05-915: P-05-915 Galwad am well gorfodaeth o ffermydd cŵn bach yng Nghymru.](#) Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Laura Clays, ar ôl casglu 112 o lofnodion;
- [P-05-939 Gosod embargo ar unwaith ar drwyddedau bridio cŵn newydd, ar adnewyddu trwyddedau ac ar geisiadau cynllunio nes bod y rheoliadau'n addas i'r diben a nes bod modd eu gorfodi.](#) Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan C.A.R.I.A.D., ar ôl casglu 1,738 o lofnodion;
- [P-05-951 Gosodwch derfyn cyfreithiol ar uchafswm y geist bridio mewn sefydliadau bridio cŵn trwyddedig yng Nghymru.](#) Cyflwynwyd y ddeiseb hon gan Dinah Mulholland ar ôl casglu 229 o lofnodion.

Holodd [Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig](#) y Cynulliad y Gweinidog am y maes polisi hwn ddiweddaraf [yn ystod ei sesiwn graffu ar y gyllideb ddrafft \(2020-21\) ar 16 Ionawr 2020](#). Cydnabu'r Gweinidog y gallai fod oblygiadau ariannol ychwanegol i awdurdodau lleol wrth orfodi rhagor o reoliadau. Awgrymodd y gellid lliniaru hyn pe bai awdurdodau lleol yn cydweithio er mwyn manteisio i'r eithaf ar eu hadnoddau a'u harbenigedd. Cydnabu'r Gweinidog y gallai fod angen cyllid ychwanegol ar gyfer awdurdodau lleol yn y pen draw ar ôl i'r holl gyfleoedd eraill ddod i ben.

[Mewn ymateb \(PDF: 425KB\)](#) i [adroddiad y Pwyllgor ar y gyllideb ddrafft \(2020-21\) \(PDF: 254KB\)](#), cyfeiriodd y Gweinidog at brosiect cwmpasu sy'n cael ei gynnal gan yr awdurdodau lleol i benderfynu faint o adnoddau ychwanegol sydd eu hangen:

Mae swyddogion wedi cyfarfod â chynrychiolwyr yr Awdurdod Lleol i drafod rhwystrau i orfodi amaterion sy'n ymwneud â thrwyddedu sefydliadau bridio. Ynghyd â'r trafodaethau hynny, mae prosiect cwmpasu ar y gweill gan yr Awdurdodau Lleol i benderfynu pa adnoddau ychwanegol sy'n angenrheidiol i wneud y defnydd gorau o

strwythurau presennol a sicrhau dull cyson o drwyddedu sefydliadau bridio ledled Cymru.

Ar 12 Rhagfyr 2018 cynhaliodd y Cynulliad ddadl fer ynglŷn â bridio cŵn, pan ddadleuodd rhai o Aelodau'r Cynulliad fod arferion gwael o ran bridio cŵn yn anghymesur o uchel yng Nghymru.

Ers hynny, mae bridio cŵn wedi bod yn destun dadleuon yn y Cyfarfod Llawn **saw! gwaith**. Mae hyn wedi cynnwys **galwadau gan Aelodau'r Cynulliad** i Lywodraeth Cymru adolygu Rheoliadau 2014. Trafodwyd lles mewn sefydliadau bridio cŵn yn y Cyfarfod Llawn yn ddiweddar **ar 29 Ionawr 2020**. Anogodd yr Aelodau y Gweinidog i weithredu yn y maes polisi hwn a chyflwyno deddfwriaeth. Dywedodd y Gweinidog fod Llywodraeth Cymru yn ymchwilio i ffactorau sy'n rhwystro'r gwaith o orfodi'r Rheoliadau presennol a rhoddodd hefyd 'sicrwydd cadarn y bydd y ddeddfwriaeth honno yn ei lle yn y tymor hwn'.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.